

Maturitní témata z pedagogiky a vývojové psychologie pro obor PMPDA3 ve šk. r. 2023/2024

Vyučující: Mgr. Ludmila Ondrová, Mgr. Silvie Večeřová

- 1. Předmět pedagogiky, struktura pedagogiky a vztah pdg. k jiným vědám, vývojová psychologie:**
  - termín pedagogika, systém pedagogických disciplín, základní pedagogické pojmy, vztah pedagogiky k dalším vědám, vnější, vnitřní podmínky ovlivňující průběh a výsledky vzdělávání
  - *předmět vývojové psychologie, činitelé ovlivňující vývoj, základní psychické potřeby dítěte, metody vývojové psychologie*
- 2. Pojetí, smysl a základní orientace předškolní výchovy, vývojové teorie:**
  - vymezit pojem dítě dle Úmluvy o právech dítěte, druhy cílů výchovy - sociocentrické, pedocentrické, osobnostní zaměření výchovy, charakteristické znaky osobnostně orientovaného modelu
  - *S. Freud, J. Piaget, E. Erikson*
- 3. Profesionální kompetence učitelky MŠ a význam jejího rozvíjení, prenatální období a perinatální období:**
  - nejčastější problémy v MŠ, základní roviny sociálních vztahů v MŠ, přehled hlavních skupin profesních dovedností, sociálně-psychologické profesní dovednosti učitelky MŠ, možnosti rozvíjení profesní kompetence
  - *fáze prenatálního období, teratogenní vlivy, fetální alkoholový syndrom, perinatální období, psychoprofylaktická prevence, bonding*
- 4. Organizační formy výuky a vyučovací metody, alternativní školství, novorozenecké období:**
  - vysvětlení pojmů – formy, metody, klasifikace forem a metod, reformní pedagogika, znaky alternativního školství, typy alternativních školních systémů, jejich charakteristika
  - *obecná charakteristika, Apgar skóre, reflexy, kognitivní, emoční a sociální vývoj*
- 5. Faktory rozvoje lidského jedince, kojenecké období:**
  - pojem dědičnost, výchova, prostředí, záměr pedagoga v oblasti interpersonální, sociálně – kulturní, environmentální a příklady dílčích vzdělávacích cílů v těchto oblastech
  - *obecná charakteristika, vývoj hrubé a jemné motoriky, kognitivní, emoční a sociální vývoj*
- 6. Duševní hygiena učitelky mateřské školy, Sebereflexe a sebehodnocení učitele, období batolete:**
  - pojem duševní hygiena, sociální opora, sebereflexe a sebehodnocení učitele – funkce, metody a techniky, hospitace, syndrom vyhoření, funkce sebereflexe, metody a techniky sebereflexe, hospitace, syndrom vyhoření
  - *obecná charakteristika, somatický vývoj, vývoj řeči, rozvoj obratnosti mluvidel*
- 7. Rámcový vzdělávací program PV, Školní vzdělávací program a třídní vzdělávací program pro PV, kognitivní a sociální vývoj batolete:**
  - kurikulum, pojem RVP PV, cíle, úkoly, specifika, metody a formy práce, klíčové kompetence, vzdělávací obsah v RVP PV, autoevaluace mateřské školy a hodnocení dětí, pojem školní vzdělávací program, obsah ŠVP, integrované bloky, pojem třídní vzdělávací program, příprava na vlastní výchovně vzdělávací činnost
  - *rozvoj myšlení, citový vývoj, období vzdoru, význam batolecího období*
- 8. Přehled pedagogicko-psychologické diagnostiky dětí předškolního věku, předškolní věk:**
  - pojem diagnostika, pedagogicko-psychologická diagnostika, předmět, cíl, metody, záznam, význam diagnostiky
  - *obecná charakteristika, vývoj motoriky, kognitivní vývoj, znaky myšlení*
- 9. Hra, hračka, citový a sociální vývoj v předškolním období:**
  - význam, znaky, rozvojové účinky hry, rozdělení her, hra ve vývojových etapách člověka, hračka, funkce hračky, znaky hračky, požadavky na hračku, druhy hraček
  - *význam rodiny a mateřské školy pro psychický vývoj předškolního dítěte, vliv moderních technologií.*
- 10. Pedagogika volného času, výchova mimo vyučování, různé pohledy na volný čas, školní zralost:**
  - pojem volný čas, specifické zvláštnosti volného času, pohledy na volný čas
  - *roviny školní zralosti, projevy školní nezralosti*
- 11. Volný čas a životní styl, školní věk:**
  - pojem životní styl, hodnoty, dělení životních stylů, faktory utváření životního stylu, role rodiny, výchova ke zdravému životnímu stylu, způsob života ve volném čase
  - *fáze školního věku, role školáka, jeho sociální kompetence*

12. Výchova mimo vyučování, požadavky na její realizaci, *mladší školní věk*:

- pojem výchova mimo vyučování, funkce, nejvýznamnější zařízení pro výchovu mimo vyučování, požadavky na realizaci výchovy mimo vyučování
- *obecná charakteristika, somatický, kognitivní, citový a sociální vývoj*

13. Školní družina, *starší školní věk*:

- co je dobré vědět o ŠD, písemná příprava do ŠD /rekreační, sebeobslužné, odpočinkové, zájmové činnosti a příprava na vyučování/
- *obecná charakteristika, somatický, kognitivní, citový a sociální vývoj*

14. Sociální pedagogika, *adolescence*:

- pojem sociální pedagogika, hlavní okruhy SPdg., souvislost s jinými obory, hlavní faktory podílející se na vzniku společensky nežádoucího chování, prevence, varovné signály
- *obecná charakteristika, kognitivní a citový vývoj, socializace*

15. Syndrom CAN, *časná dospělost*:

- definice CAN, zanedbávané, týrané, zneužívané dítě, formy, projevy a následky, riziková dospělí, rizikové děti, oznamovací povinnost, metody práce
- *obecná charakteristika, kognitivní a emoční vývoj, socializace, manželství*

16. Šikana, *střední dospělost*:

- definice šikany, znaky, agresor, oběť, přímé, nepřímé známky šikany, řešení šikany
- *obecná charakteristika, somatický, kognitivní a citový vývoj, socializace*

17. Vzdělávání dětí se speciálními potřebami, *pozdní dospělost*:

- podmínky vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním, talentovaný, nadaný, handicapovaný, neúspěšný žák, integrace, žák jiného etnika, historie péče o osoby se zdravotním postižením
- *obecná charakteristika, somatický a kognitivní vývoj, emoční prožívání, socializace, aktivizace*

18. Vzdělávací systém ČR, *vývojové krize*:

- struktura vzdělávacího systému, klasifikace ISCED, školský zákon 561/2004 – zásady a cíle vzdělávání, druhy škol, formy vzdělávání, školská zařízení
- *charakteristika, protektivní faktory, resilience*

19. Institucionální předškolní výchova v českých zemích, *rané stáří*:

- vývoj předškolní výchovy v českých zemích, Školský zákon z roku 1869, reformní hnutí začátkem 20. stol., MŠ v poválečném období, alternativní programy v mateřských školách
- *etapy stáří, rané stáří – obecná charakteristika, somatický, kognitivní a citový vývoj, socializace, aktivizace*

20. Pedagogické osobnosti, *pravé stáří, dlouhověkost*:

- J. A. Komenský
- *obecná charakteristika, somatický, kognitivní a citový vývoj, socializace, aktivizace*

Zpracovaly v červnu 2023 **Mgr. Ludmila Ondrová, Mgr. Silvie Večeřová**